

Kellogg-Pagten og Forbundspagten.

Efter at den i Paris den 27. August 1928 undertegnede saakaldte Kellogg-Traktat om Afkald paa Krig som Redskab for national Politik var traadt i Kraft den 24. Juli 1929, maatte det Spørgsmaal ganske naturligt frembyde sig, hvorvidt det her-efter vilde være naturligt at bringe Folkeforbundspagtens Ordlyd i Overensstemmelse med Pariser-Traktatens nye Grundsætninger.

Denne Traktat gaar adskilligt videre end Forbundspagten i Retning af at stille sig hindrende i Vejen for Retten til Krigsførelse. Forbundspagten forbyder vel i en Række Tilfælde Krigsførelse, og foreskriver i dette Øjemed for alle Forbundsmedlemmer visse Fremgangsmaader og Frister som en Slags Forhindring («Moratorium») for Krigsførelsen, saaledes at de fredsbevarende Kræfter kan faa Lejlighed til at gøre sig gældende. Men viser disse Foranstaltninger sig at være resultatløse, fører Forbundspagtens System alligevel til, at Krigen i visse Tilfælde endnu er en lovlig Fremgangsmaade til Gennemførelse af Staternes Politik. Det her omtalte Standpunkt har fundet Udtryk i Forbundspagtens Art. 12, der bestemmer:

»Forbundsmedlemmerne er enige om, at de, dersom der mellem dem skulde rejse sig nogen Strid, der kan føre til et Brud, vil gøre Sagen til Genstand enten for Voldgift eller for retslig Afgørelse eller for en Undersøgelse af Raadet, og de gaar ind paa, i intet Tilfælde at gribe til Krig, forinden tre Maaneder er udløbet efter Voldgiftsdommernes Kendelse eller efter den retslige Afgørelse, eller efter at Raadets Beretning er afgivet«.

Kellogg-Traktaten gaar ud fra et helt andet Grundsynspunkt. Den fordømmer principielt Krigen som et Middel i den nationale Politik's Tjeneste. Selvom derfor en Stat har afventet de i Pagten nævnte Frister og gjort de foreskrevne Forsøg paa at søge en Afgørelse ad fredelig Vej, ja selv om den har faaet Medhold paa alle Punkter

og nu kun staar overfor Nødvendigheden af at gennemføre sin fra alle Sider anerkendte Ret, er den dog ifølge Kellogg-Traktaten uberettiget til at føre Krig, idet det i Traktatens Art. 1 hedder ganske ubetinget:

»De høje kontraherende Parter erklærer højtideligt i deres respektive Folks Navn, at de fordømmer Tilflugt til Krig til Løsning af mellemfolkelige Uoverensstemmelser og giver i deres indbyrdes Forhold Afkald paa Krigen som et Redskab for national Politik«.

Den saaledes paapegede Forskel i Udgangspunktet gør sig gældende i en Række af Forbundspagtens Bestemmelser, hvor der hidtil forelaa visse Lakuner i det almindelige Krigsforbud, og som nu maa anses for ændrede for de Forbundsmedlemmers Vedkommende, som tillige har undertegnet Kellogg-Traktaten.

Spørgsmaalet rejstes i Forsamlingen af den britiske Premierminister *Mac Donald*, der i sin Tale af 3. September fremhævede, at visse Bestemmelser i Forbundspagten fremtidig ikke mere synes at være hensigtsmæssige eller gyldige efter Kellogg-Pagtens Vedtagelse, og særlig henviste til Pagtens Artikler 12 og 15, som formentlig burde ændres.

Disse Udtalelser fandt Tilslutning fra flere Landes Side, deriblandt ogsaa fra dansk Side i Statsminister *Stammings* Tale den 4. September. Særlig kom Perus Delegerede *Cornejo* indgaende ind paa Spørgsmaalet om Forholdet mellem de to Aktstykker, idet han blandt andet mente, at et af de vigtigste Spørgsmaal, som opstod ved Kellogg-Traktaten, var en Omdannelse af den tidligere Neutralitetsret. Da Krigen var bleven sat uden for Lov og Ret, kunde man ikke mere tænke sig at anerkende nogen Ret til Neutralitet for Folkeforbundet. Den peruvianske Delegerede vilde derfor foreslaa Nedsættelse af et særligt Udvalg, der skulde overveje Kellogg-Trak-